pzazz

Entrecôte

LIESA VAN DER AA /
ONE TRICK PONY

Ja, het mag een beetje meer zijn!

Elke Huybrechts
Gezien op 08 juni 2024

Bourla Schouwburg Antwerpen, in het kader van Antwerpse Kleppers

Liesa van der Aa en One Trick Pony fileren in de voorstelling ‘Entrecôte’ de relatie tussen consument en wereld. De voorstelling kreeg vorm als één langgerekte bestelling bij een slagerij. Een ongelofelijke tour de force. Voor de liefhebbers van theatrale delicatessen: dit is de filet pur van de Antwerpse Kleppers.

11 JUNI 2024

‘Had je graag nog een ‘vlezeke’ gehad?’ Wie hoorde die vraag als kind niet telkens weer bij een bezoek aan de slager? Je hoefde maar gretig ‘ja’ te knikken en je wandelde vrolijk met een opgerold stukje kalfsworst in de hand de slagerij uit. Dit zinnetje zou perfect passen in ‘Entrecôte’. Het stuk speelt zich af in een slagerij. Acht spelers-muzikanten komen er samen om één gigantische vleesbestelling te verwerken.

‘Entrecôte’ is het tweede deel van de triptiek ‘Court of Choice’. In ‘Play’, het eerste deel had de scène de vorm van een tenniscourt met twee tennissers en één scheidsrechter. Dat muzikale tableau vivant was een studie van machtsverhoudingen. ‘Play’ werd gelauwerd met een Klara-award voor ‘meest inventieve performance’. Voor ‘Entrecôte’, net zo’n muzikaal tableau vivant, maar dan over consumentisme, sleepte Van der Aa (nog) geen prijs in de wacht, maar het stuk kreeg wel een zeer verdiende plek op het festival Antwerpse Kleppers in de Bourla Schouwburg.

Een witte toog en dito pendeldeur met een rond raampje erin verraden dat we naar een verlaten slagerij kijken. Wanneer het zaallicht dooft, komt er een man met wit beenhouwersschort vooraan op de scène staan. Hij slijpt onheilspellend zijn mes: de slager als een vervaarlijke moordenaar. Meteen na deze korte ‘ouverture’ verlaat hij het toneel en vatten vier strijkers (drie violisten en één cellist) post achter de toneelwand. Drie ‘slager-zangers’ scharen zich achter de lege toonbank. De hyperrealistische scenografie en kostuums doen denken aan een hyperrealistische doeken die alles reduceren tot een glimmend oppervlak, een werkelijkheid zonder diepte of inhoud. Deze *unheimliche* scenografie zet onmiddellijk de ‘toon’ voor wat volgt.

Van der Aa zelf komt op als klant. Een winkelbelletje kondigt haar aan. Aanvankelijk weet ze niet precies wat ze wil. Ze twijfelt nogal nadrukkelijk (‘Euh…’), maar uiteindelijk begint ze toch keuzes te maken. Het is het begin van een eindeloze bestelling. Ja, we luisteren vijfenzeventig minuten naar een bestelling waarin alle mogelijke fijne vleeswaren de revue passeren. Nu iedereen stilaan wel beseft dat we minder vlees moeten eten levert dat meteen veel spanning op. Je aanhoort met walging een lijkenstoet, een massamoord van duizendén grammen dieren. De vleesbestelling zit echter compositorisch zo vernuftig in elkaar dat je er geen seconde van wil missen.

Van der Aa schreef voor ‘Entrecôte’ samen met Nefertari Vanden Bulcke een eclectische partituur. Samples uit klassieke muziek, jazz en pop worden tot één bont geheel aaneen gesmeed: Charles Mingus staat naast Prince, er wordt opera gezongen en er wordt gerapt, alles met evenveel vakmanschap, en dat in drie verschillende talen. Het stuk bestaat uit drie muzikale basislijnen, die telkens opgebouwd zijn rond stereotiepe zinnetjes die in een slagerij vaak vallen, zoals ‘Vous désirez?’ en ‘Avec ceci?’, telkens gevolgd door een paar gerechten. Die lijnen worden steeds herhaald, uitgebreid én aangevuld met passende, even

stereotiepe *moves* die Femke Gyselinck bedacht.

Door de vele herhalingen en de eeuwig voortdurende bestelling komt de slagerij symbool te staan voor een gesloten systeem zonder uitgang.

De verschillende talen waarin het ensemble zingt, kleuren de toonaarden van het consumeren zelf. In het Frans etaleert de consument zijn goede, burgerlijke smaak. De opsomming van chique bereidingen vergroten vooral het prestige van diegene die ze vernoemt en koopt. In het Engels hoor je de taal van het kapitaal en van de verkoper: het vlees krijgt Bijbelse proporties toegedicht. De consumptie ervan belooft een goddelijke ervaring. Af en toe ontsnapt er ook een woordje Vlaams ('Ik zal eens vanachter gaan zien!' of 'Voor mij x gram koteletten?') schijnbaar per abuis uit iemands mond. Het verraadt de menselijkheid van de spreker. De banaliteit van het consumeren komt op die manier bloot te liggen en is vaak lachwekkend.

Het gehele muziekstuk vormt een dreunende deun. Door de vele herhalingen en de eeuwig voortdurende bestelling komt de slagerij symbool te staan voor een gesloten systeem zonder uitgang. Een systeem dat je dwingt om met een valse glimlach onophoudelijk te verkopen en te consumeren. Om iets te willen, om dan te verzuipen in het aanbod en tenslotte toch niet verzadigd te raken. Je hoort dat de slager-zangers ongeduldiger worden gedurende de voorstelling, maar ze blijven de hele rit wel performen met de glimlach; ze blijven gedienstig. Van der Aa fileert voor onze ogen de tragiek van de hedendaagse mens. One Trick Pony / Liesa van der Aa scheppen een overtuigend universum, waarin het schijnbaar onschuldige zinnetje: 'Mag het een beetje meer zijn?' tot een dwingende imperatief verheven wordt.

Hoe langer het schouwspel duurt, hoe meer het me begint te dagen dat 'Entrecôte' ook over de consumptie van kunst - en dus van deze voorstelling- zou kunnen gaan. Het stuk eindigt met een directe aanspreking van het publiek: 'Bonjour! Comment allez-vous?'. Daarop doven de lichten op het podium en gaat het zaallicht aan. Deze slotzin spreekt het publiek expliciet aan in zijn rol als consument. Consumeren we kunst immers niet om ons prestige op te krikken? Zoeken we in kunst niet (soms vruchteloos) naar de loutering die ons verheft boven de banaliteit?

Na deze zin mag het publiek applaudisseren en zo een smaakoordeel vellen. Kunst als vleeskeuring. Daarna kan het hele riedeltje weer opnieuw beginnen. In die optiek gaat dit stuk zeker ook over de macht van die consument. Het is met zulke kleine ingenieuze ingrepen dat One Trick Pony het tegenovergestelde doet van wat de naam suggereert: de groep maakt voorstellingen waar de lagen zich blijven opstapelen. Vol overtuiging zeg ik dan ook: het mag zeker een beetje meer van dit zijn! Het is reikhalzend uitkijken naar het sluitstuk van de triptiek 'Court of Choice'.